

Η Αναγέννηση της Καλλιέργειας της **ΧΑΡΟΥΠΙΑΣ** στη Μεσόγειο

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

1^ο

Μεσογειακό
Επιστημονικό
Συνέδριο

19-21
Απριλίου
2019

Ηράκλειο &
Πάνορμο

Διοργάνωση:

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΚΡΗΤΗΣ

Υπό την αιγίδα:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Αγροτικής
Ανάπτυξης και Τροφίμων

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Πολιτισμού
και Αθλητισμού

Συνδιοργάνωση:

Π.Ε.Δ. Κρήτης

ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ

Στήριξη:

ΔΗΜΟΣ
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 19 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2019

ΒΙΚΕΛΑΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ, ΔΗΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Εναρκτήρια εκδήλωση, Καλωσόρισμα

17:00 Έναρξη Συνεδρίου

Καλωσόρισμα, Εισαγωγικά Σχόλια

Κορίννα Μπλιαράκη, Πρόεδρος της Πολιτιστικής Εταιρείας Πανόρμου «Επιμενίδης»

Χάρης Κατερινόπουλος, Καθηγητής Χημείας, Πανεπιστήμιο Κρήτης.

Σταυρούλα Τσινόρεμα, Καθηγήτρια Φιλοσοφίας και Κοινωνικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Κρήτης.

Τζατζάνη Θηρεσία-Τερέζα, Ερευνήτρια, Ελληνικός Γεωργικός Οργανισμός "ΔΗΜΗΤΡΑ" Ινστιτούτο Ελιάς, Υποτροπικών Φυτών & Αμπέλου

Μωσής Μυλωνάς, Ομότιμος καθηγητής Βιολογίας, Τμήμα Βιολογίας – Μουσείο Φυσικής Ιστορίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης.

17:30 Χαιρετισμοί

Σταύρος Αρναουτάκης, Περιφερειάρχης Κρήτης

Βασίλης Λαμπρινός, Πρόεδρος Περιφερειακής Ένωσης Δήμων Κρήτης, Δήμαρχος Ηρακλείου Κρήτης

Στέλιος Κούλογλου, Ευρωβουλευτής, Εκπρόσωπος Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

18:00 Εισαγωγικά Σχόλια

Εκπρόσωπος Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

Εκπρόσωπος Υπουργείου Πολιτισμού

18:20 1^ο Εργαστηριακό Κέντρο Ηρακλείου, Τομέας Διοίκησης και Οικονομίας

Παρουσίαση της εικονικής επιχείρησης «ΧΑ..ΧΑ..ΧΑΡΟΥΠΙ» και το «ΧΑΡΟΥΠΙΝΙ».

18:40 Λήξη / Σχόλια

19:00 Ξεναγήση στη Βικελαία Δημοτική Βιβλιοθήκη από την Αριστέα Πλεύρη,

Αντιδήμαρχο Πολιτισμού.

21:30 Αναχώρηση για Πάνορμο

ΣΑΒΒΑΤΟ 20 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2019

ΧΑΡΟΥΠΟΜΥΛΟΣ, ΠΑΝΟΡΜΟ

Πρωινή Συνεδρίαση: «Βιολογική δραστικότητα της Χαρουπιάς και των Προϊόντων Χαρουπιού»

Προεδρείο: **Χάρης Κατερινόπουλος**, Καθηγητής, Τμήμα Χημείας, Πανεπιστήμιο Κρήτης

10:00 **Anabela Romano**, Καθηγήτρια, Εργαστήριο Βιοτεχνολογίας Φυτών, Σχολή Θετικών Επιστημών και Τεχνολογίας, Πανεπιστήμιο Algarve, Πορτογαλία

«Η χαρουπιά ως πηγή δευτερογενών συστατικών με βιοδραστικές ιδιότητες»

Περίληψη: Το χημικό περιεχόμενο και οι βιολογικές δραστικότητες (αντιοξειδωτικές, αντιδιαβητικές, νευροπροστατευτικές, κ.λπ.) των εκχυλισμάτων από τα χαρούπια επηρεάζονται σημαντικά από το φύλο και την ποικιλία.

10:30 **Mohamed Ali Farag**, Καθηγητής, Τμήμα Φαρμακευτικής, Πανεπιστήμιο του Καΐρου, συνεργάτης του Alexander von Humboldt, Γερμανία.

«Νέα εφαρμογή μεταβολομικής στην ανάλυση λειτουργικών τροφίμων: μελέτη της περίπτωσης καρπών χαρουπιού»

Περίληψη: Η συζήτηση θα εξηγήει πώς η μεταβολομική μπορεί να οδηγήσει σε πολύτιμες πληροφορίες σχετικά με την ανάλυση ποιοτικού ελέγχου των φυτικών φαρμάκων και την ανακάλυψη φαρμάκων παραθέτοντας ως παράδειγμα μελέτης την περίπτωση των καρπών χαρουπιού.

11:00 José Ignacio López Sánchez, Escuela Superior de Ingeniería y Tecnología (ESIT), Καθηγητής, Διεθνές Πανεπιστήμιο της La Rioja (UNIR), Ισπανία
«Χημεία, βιοχημεία και οφέλη για την υγεία των κυκλιτών από τους λοβούς χαρουπιών».

Περίληψη: Θα συζητηθεί το αυξανόμενο ενδιαφέρον για τις κυκλιτόλες που προέρχονται από τους λοβούς των χαρουπιών ως αποτέλεσμα των φαρμακολογικών και θρεπτικών τους δυνατοτήτων.

11:30 Dr. Πρατοίνης Χάρης, Ερευνητής, Εργαστήριο Διάδοσης και Γήρανσης των Κυττάρων, Ινστιτούτο Βιοεπιστημών & Εφαρμογών, ΕΚΕΦΕ "Δημόκριτος", Αθήνα.
«Βιολογική δραστικότητα των προϊόντων χαρουπιού»

Περίληψη: Ένα εντυπωσιακό φάσμα προϊόντων προέρχεται από τα διάφορα μέρη του χαρουπιού. Σε αυτήν την παρουσίαση θα γίνει ανασκόπηση στη βιολογική δραστικότητά τους όπως αναφέρεται στη βιβλιογραφία, με επίκεντρο τις πιθανές φαρμακευτικές, τροφικές και κοσμητολογικές εφαρμογές

12:30-14:30 Γεύμα

Απογευματινή συνεδρία:

«Ο αντίκτυπος της καλλιέργειας χαρουπιού στις τοπικές κοινωνίες»

Προεδρείο: **Σταυρούλα Τσινόρεμα, Καθηγήτρια, Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Κρήτης**

15:00 Henryk Handszuh, Vistula University Warsaw (πρώην στέλεχος Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού, Μαδρίτη)

«Το πολιτιστικό και τουριστικό δυναμικό του δέντρου της χαρουπιάς»

Περίληψη: Οι σωρευτικές πρωτοβουλίες που επιδιώκουν την ενίσχυση της γεωργίας, και επομένως του παραγωγικού δυναμικού του χαρουπιού, υπόσχονται να ανταμειφθούν με την αποδέσμευση του τουριστικού δυναμικού τους στην περιοχή της Μεσογείου. Η δεύτερη διάσταση είναι εκείνη της βιωσιμότητας, σύμφωνα με την οποία ο τουριστικός τομέας αναμένεται να δραστηριοποιηθεί παράλληλα με άλλους παραγωγικούς τομείς. Η ανάπτυξη του χαρουπιού για τον τουρισμό πρέπει να περιλαμβάνεται στις τουριστικές πολιτικές των αντίστοιχων μεσογειακών χωρών, απαιτώντας τον ορισμό των διοικητικών μέτρων στήριξης.

15:30 Ανάγια Σαρπάκη, Αρχαιολόγος, Αρχαιοβοτανολόγος

Μαριάννα Καβρουλάκη, Πειραματικός αρχαιολόγος, Ιστορικός τροφίμων

«Η χαρουπιά στην Ελλάδα δια μέσου των αιώνων και η χρήση της».

Περίληψη: Η αρχαιολογία μπορεί να παρέχει τη διάσταση της «χρονολόγησης» στη μελέτη του χαρουπιού. Τα αρχαιοβοτανικά ευρήματα (σπόροι και ξύλο) είναι τα απτά υπολείμματα του δέντρου που βρίσκονται μέσα στην αρχαιολογική στρωματογραφία και παρέχουν πληροφορίες για την ημερομηνία της χρήσης του και θα μπορούσαν επίσης να ρίξουν φως στη θέση του στο κοινωνικό και οικονομικό πλαίσιο των κοινωνιών του παρελθόντος. Επιπλέον, η ολοκληρωμένη μελέτη αρχαιολογικών ευρημάτων και λογοτεχνικών πηγών έχει να διαδραματίσει βασικό ρόλο στην προσπάθεια κατανόησης της χρήσης του χαρουπιού στη διατροφή του ανθρώπου.

16:00 Νίκος Μιχαλόπουλος, Διευθυντής, Ινστιτούτου Περιβαλλοντικής Έρευνας και Αειφόρου Ανάπτυξης Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών (IERSD) / NOA και Καθηγητής Τμήματος Χημείας, Πανεπιστήμιο Κρήτης.

«Ο αντίκτυπος των κλιματικών αλλαγών στις γεωργικές δραστηριότητες στη Νότια Ευρώπη».

Περίληψη: Οι δραστικές μεταβολές του κλίματος, που οδηγούν σε μείωση των βροχοπτώσεων και αύξηση των περιόδων ξηρασίας κατά τη διάρκεια του έτους, θα αναγκάσουν τις τοπικές γεωργικές κοινωνίες να στρέψουν τις δραστηριότητές τους στις καλλιέργειες φυτικών ειδών με μειωμένες απαιτήσεις βροχοπτώσης και άρδρευσης.

16:30 Αντώνης Κάκας, Καθηγητής, Τμήμα Επιστήμης Υπολογιστών, Πανεπιστήμιο Κύπρου

«Ο μαύρος χρυσός της Κύπρου»

Περίληψη: Θα παρουσιαστεί μια νέα πρωτοβουλία, συντονισμένη από το Πανεπιστήμιο Κύπρου, για την αναζωογόνηση της γεωργίας και της βιομηχανίας χαρουπιών της Κύπρου, σε μια σύγχρονη μορφή βασισμένη στην επιστημονική έρευνα σε όλα τα επίπεδα ενδιαφέροντος.

17:00 Dr. Joan Tous, Τεχνικός Συντονιστής, Καινοτόμες Επιχειρήσεις Garrofa, EIG, Ισπανία.

«Συστήματα φύτευσης χαρουπιών και διαχείριση οπωρώνων»

Περίληψη: Διάφορα συστήματα φυτεύσεως καρπών χαρουπιάς χρησιμοποιούνται σε ολόκληρη τη λεκάνη της Μεσογείου και σε άλλες νέες περιοχές καλλιέργειας παγκοσμίως, ειδικά σε πλαγιές, ορεινές περιοχές και πεδιάδες. Η παραγωγικότητα των μεσογειακών παραδοσιακών οπωρώνων (περίπου 50 δέντρα/εκτάριο) είναι σχετικά χαμηλή και το κόστος συγκομιδής είναι πολύ υψηλό. Από τη δεκαετία του '80 και τη δεκαετία του '90, η αργή αύξηση της συνολικής έκτασης καλλιέργειας χαρουπιού, κυρίως σε ορισμένες περιοχές της Ισπανίας (Καταλωνία) και της Πορτογαλίας (Αλγκάρβε), συνδέεται με την εντατικοποίηση των οπωρώνων. Αρκετοί συγγραφείς συνιστούν υψηλότερες πυκνότητες περίπου 150-200 δένδρων/εκτάριο, καλύτερη κατανομή επικονιαστών (οικοσυστήματα αρρένων ή/και ερμαφρόδιτων), με στάγδην άρδευση και μηχανική συγκομιδή για τη βελτίωση των αποδόσεων και της οικονομικής βιωσιμότητας. Η επιλογή των ποικιλιών χαρουπιών που παράγουν υψηλές αποδόσεις σπόρων είναι θέμα ιδιαίτερου ενδιαφέροντος για τους καλλιεργητές. Για να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα της διαχείρισης των καλλιεργειών και της μηχανής συγκομιδής, πρέπει να διορθωθεί το σθένος για να περιοριστεί το μέγεθος του δέντρου διατηρώντας παράλληλα υψηλή παραγωγικότητα. Η παρουσίαση αυτή περιγράφει την τρέχουσα και μελλοντική κατάσταση των σχεδίων οπωρώνων χαρουπιού, των ποικιλιών, της κατανομής επικονιαστών, ορισμένων πολιτιστικών πρακτικών και της μηχανικοποίησης της καλλιέργειάς του.

Λέξεις κλειδιά: *Cerantonia siliqua*, συστήματα φύτευσης, ποικιλίες, αποδόσεις, κλάδεμα, μηχανική συγκομιδή.

17:30 Διάλειμμα για καφέ.

18:00 Συζήτηση στρογγυλής τραπέζης:

«Η προοπτική της Περιφερειακής Συνεργασίας: Δημιουργία «Δικτύου για την Αναγέννηση της Χαρουπιάς»

Αντιπρόσωποι Τοπικής και Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης, Εκπρόσωποι της Ε.Ε., Εκπρόσωποι του Βιομηχανικού Τομέα και Εκπρόσωποι Παραγωγών και των Ερευνητικών Ιδρυμάτων.

19:40 Τελικές παρατηρήσεις - Τέλος της Συνάντησης

Κορίννα Μηλιάρη, Πρόεδρος της Πολιτιστικής Εταιρείας του Πανόρμου "Επιμενίδης".

Χάρης Κατερινόπουλος, Καθηγητής, Τμήμα Χημείας, Πανεπιστήμιο Κρήτης.

Σταυρούλα Τσινόρεμα, Καθηγήτρια, Τμήμα Φιλοσοφίας και Κοινωνικών Σπουδών, Κρήτης.

ΚΥΡΙΑΚΗ, 21 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2019

10:00 Αναχώρηση από το Πάνορμο για το Ηράκλειο

11:00 Επίσκεψη στο Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου

13:00 Επίσκεψη στον αρχαιολογικό χώρο της Κνωσσού

Χορηγοί:

GRECOTEL
Club Marine
Palace & Suites

VILLA
ΚΥΝΘΙΑ

ΜΥΛΟΙ
ΚΡΗΤΗΣ

idili
TRADITIONAL HOUSE

Ευλόφουρνος

creta
Calob

AYRARAKIS
wines

BOUTIQUE
HOTEL

TASTE
Academy

VillaAOSPERITIS

ΚΡΗΤΗ Α.Ε.Ε.
ΓΡΑΦΟΤΕΧΝΙΚΗ
ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ-ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Χορηγοί
επικοινωνίας:

EPT
ΗΡΑΚΛΕΙΟ

CRETA
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΑ